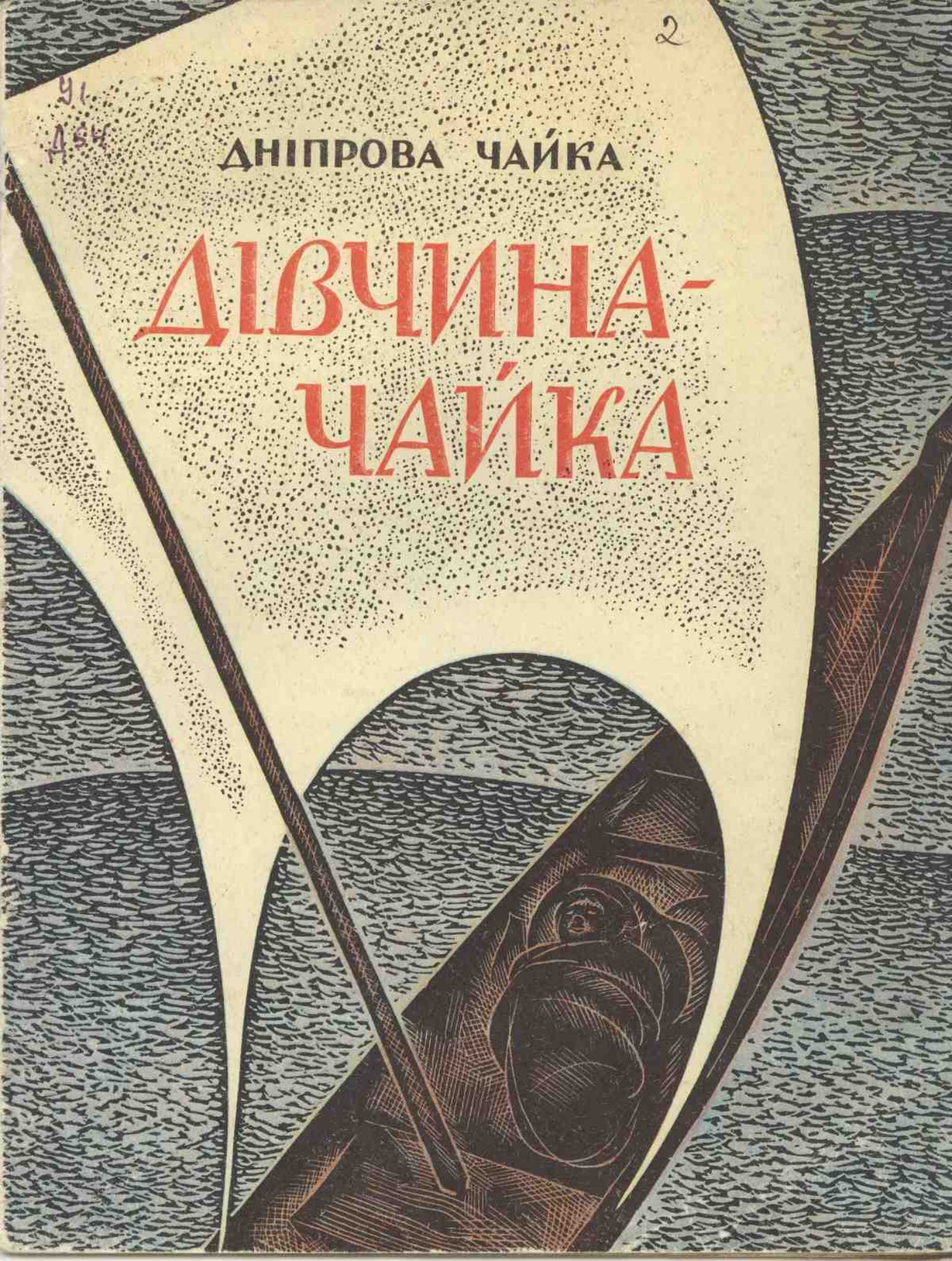
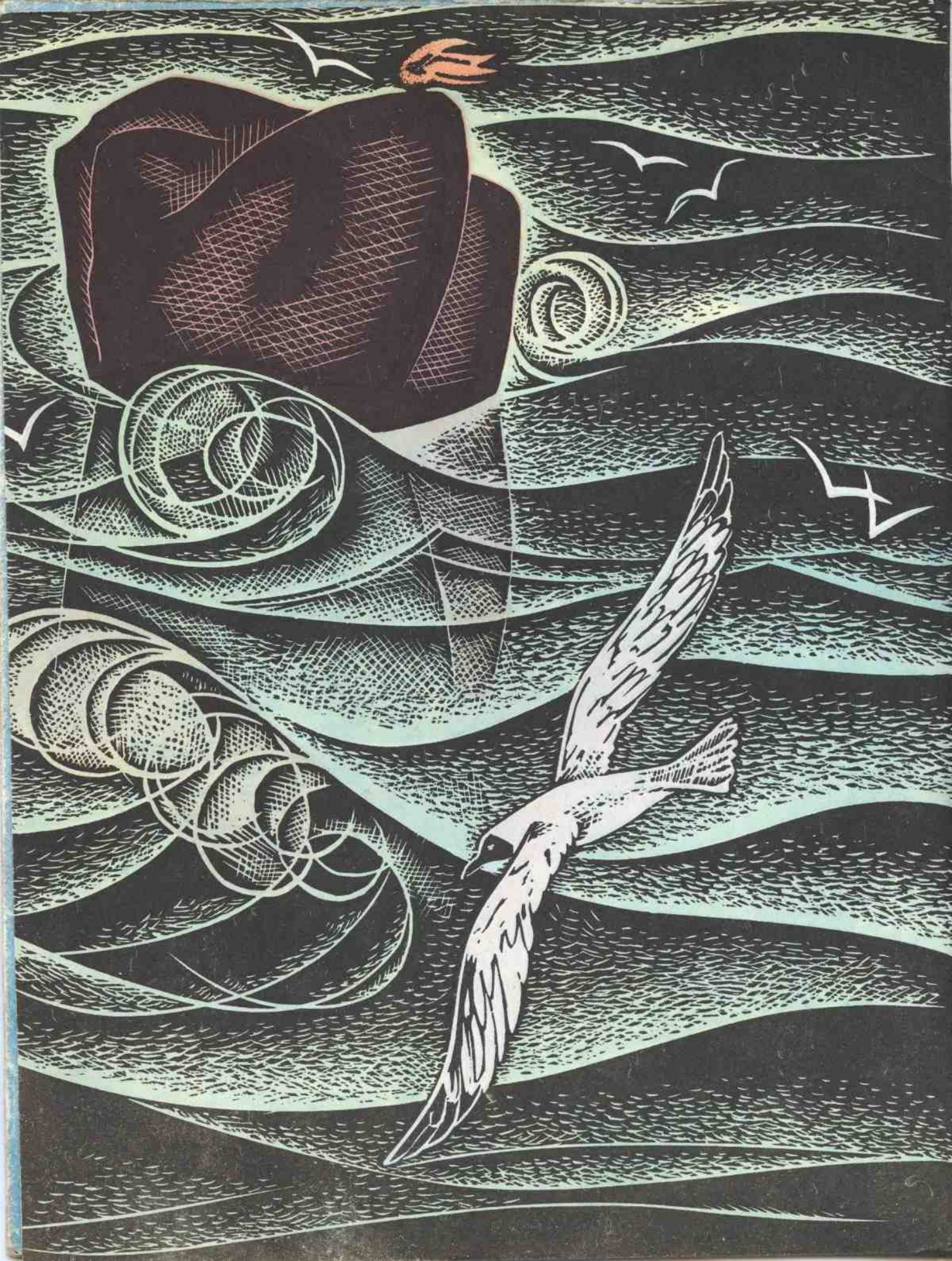

У.
Д.Б.Ч.

ДНІПРОВА ЧАЙКА

ДІВЧИНА-
ЧАЙКА

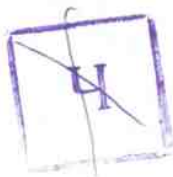

На Чорному морі є острів суворий, німий: червона скеля на буйнім зеленім роздоллі одна піднімається вгору червоним шпилем. Не купчаться білії хати по ній, і лист кучерявий її не вкриває, одна тільки стежка зелена збігає по ній: то течійка води весняної прорила червону глину і вся обросла оксамитом-травою, а далі все мертво, все глухо... Та ніби не все: отамо, на самому розі, над морем, де вічно лютує сивий бурун, на самім тім розі горить по ночах якийсь вогник, удень же чайки сіренькі в'ються, кигичуть над морем. Що то за скеля, і що то за вогник, і за що так люблять чайки ту суворую скелю?

Давно колись, кажуть, на острів той дикий прибув чоловік з невідомих країв. Десь доля лихая вганяла за ним по всім світі, що він не знайшов ніде інде притулку. Маленьке дитятко та вбогії вжитки виніс з човна, заліз у печеру і став собі жити. Як жив, чим жививсь він іспершу,— про те невідомо нікому. Згодом дізналися люди, яка була щира душа у того чоловіка: щоночі вогнище велике він розкладав, щоб далеко палало значило, щоб ті кораблі та суденця, що бігли по хвилях зелених, минали безпечно суворе каміння та банки лихі, потаємні, коли ж розбивалося судно, він сам на маленькому човні сміливо кидався у море нещасних пливців рятувати. І вдячнії люди охоче давали йому великі дари — і гроші, й скарби, що возили на тих кораблях; нічого не брав чужоземець, лиш трошки харчів на прожиток та дрова, та смолу, щоб ними вогнище жити. І скоро дізналися всі про діда чудного, прозвали його «морським буслом», дізнали й про його дитину, котру, мов русалку, хвилі морські колихали-пестили, котру й каміння ні-

2

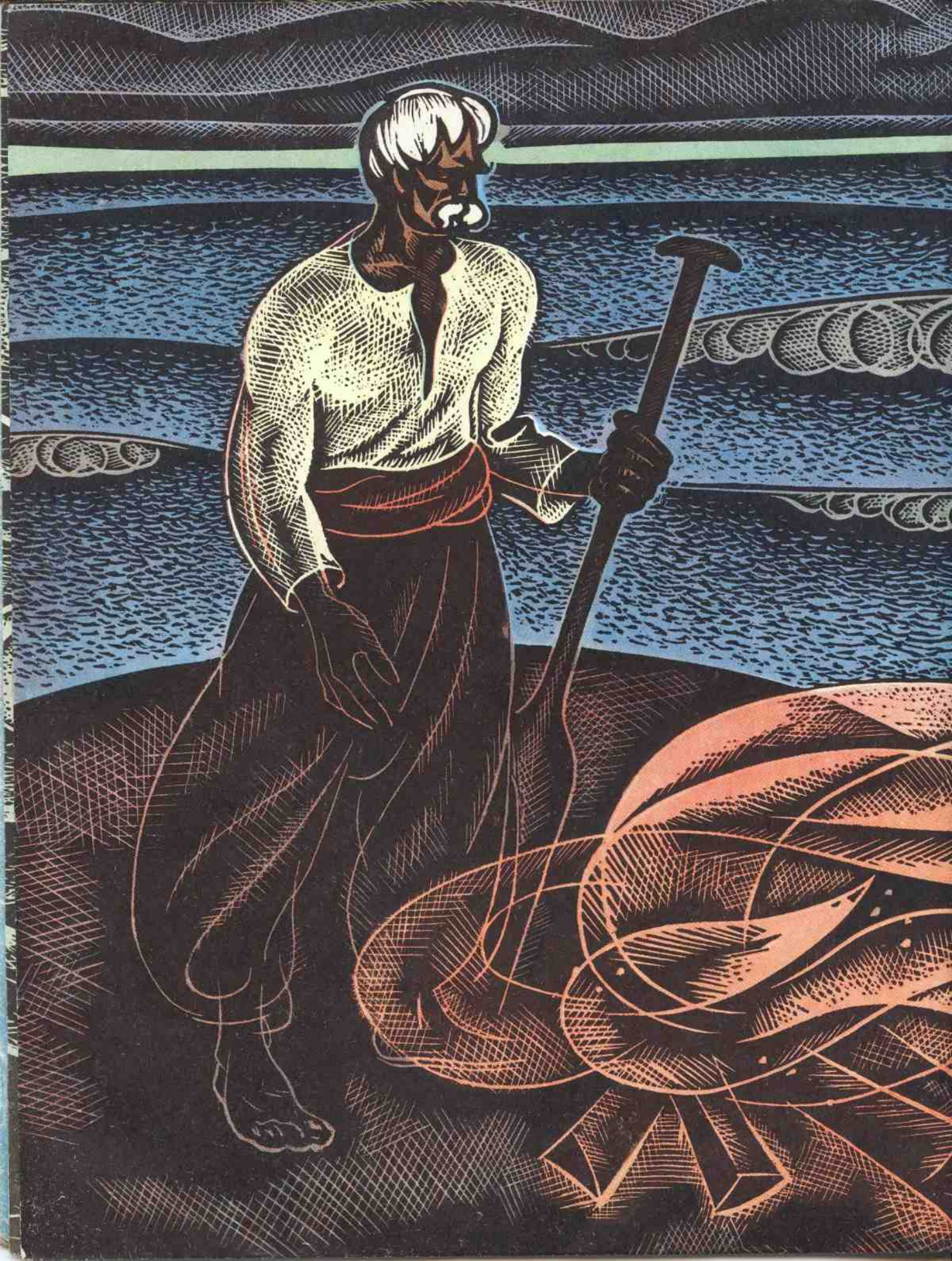

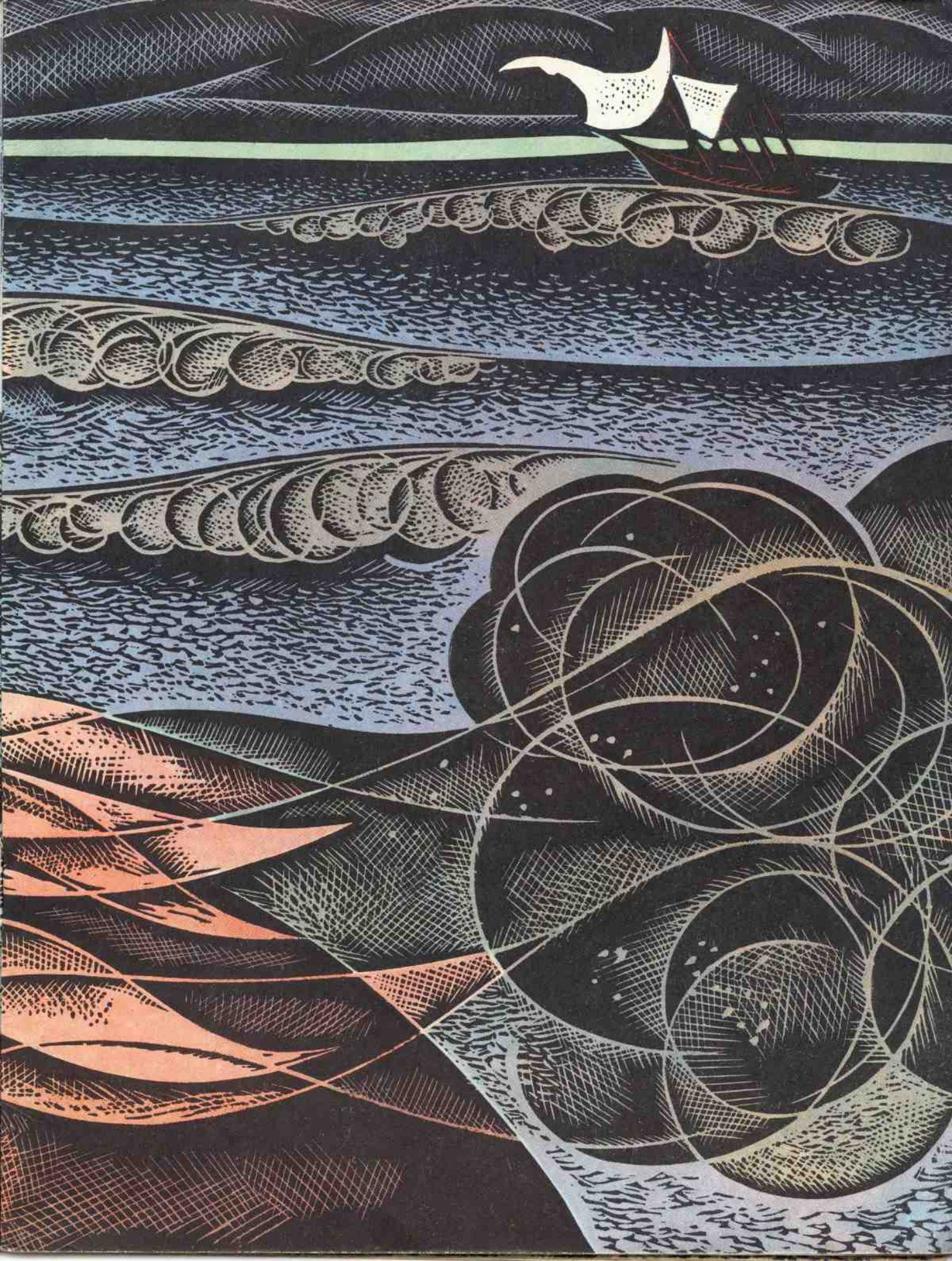
80

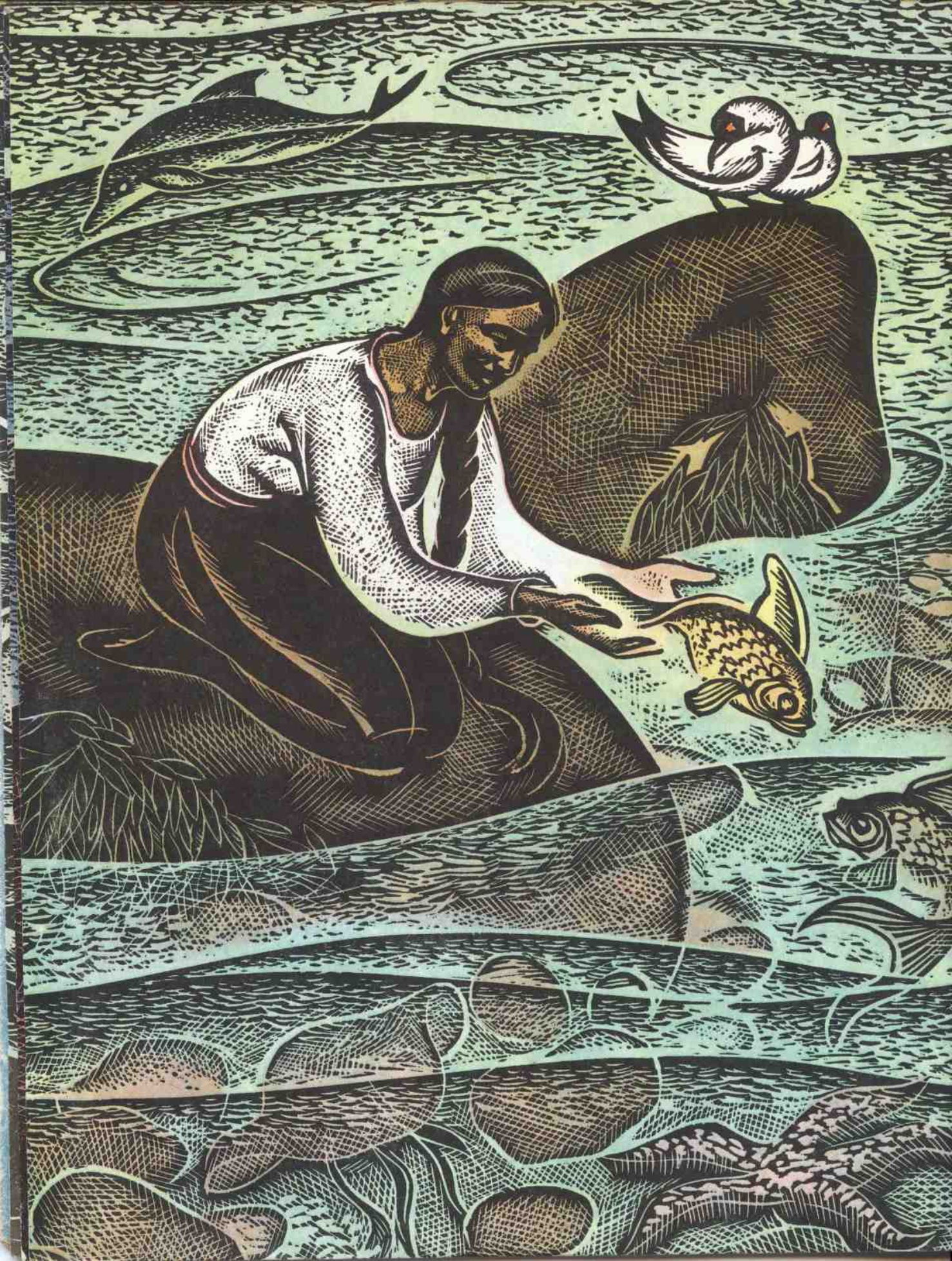
97

1104112

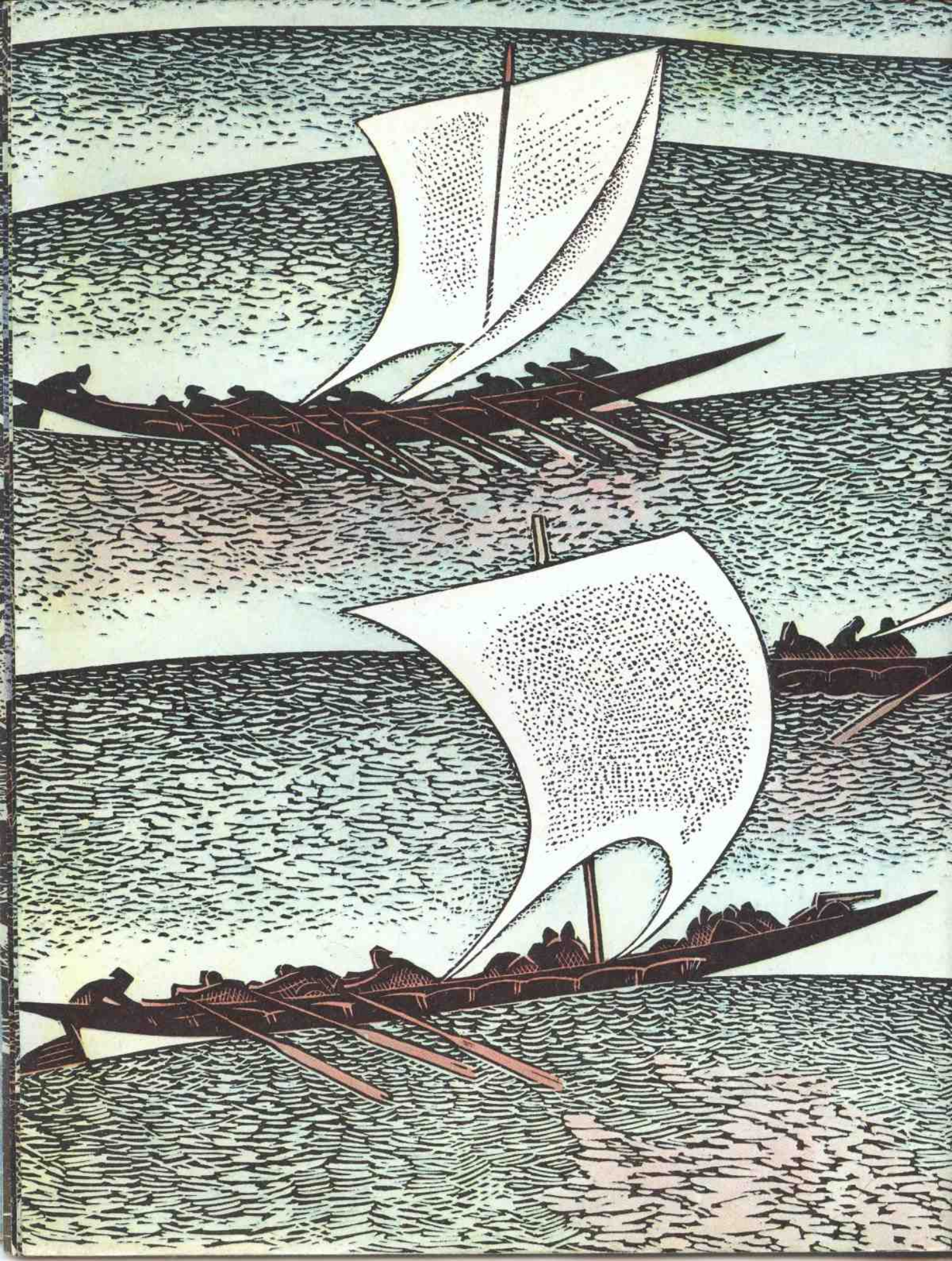
ме, і ревуча буря жаліли-втішали. І виросла дивно хороша дочка у старого: біла, мов піна морська, як кушір, кучеряві коси вкривали їй по коліна, а очі блакитні світились, як море у ранішній час, а зуби блищали, мов перла з-під вуст коралових. Нічого вона не боялась: ні бурі, ні грому, ні грізної хвилі, бо море було їй як рідне. І сміливо дівчина кидалась з батьком укупі, як часом траплялось когось рятувати, і тільки до кого торкнеться вона,— того не займає розлючене море.

От раз, накупавшись уволу, дівчина тихо заснула на теплім пісочку (а море тоді щось мовчало-дрімало); і спить вона й чує,— щось-то шепоче; а то між камінням забралось троє: птиця-бабич торбоноса, свинка морська та рибонька-золоті пера. Рибонька й каже:

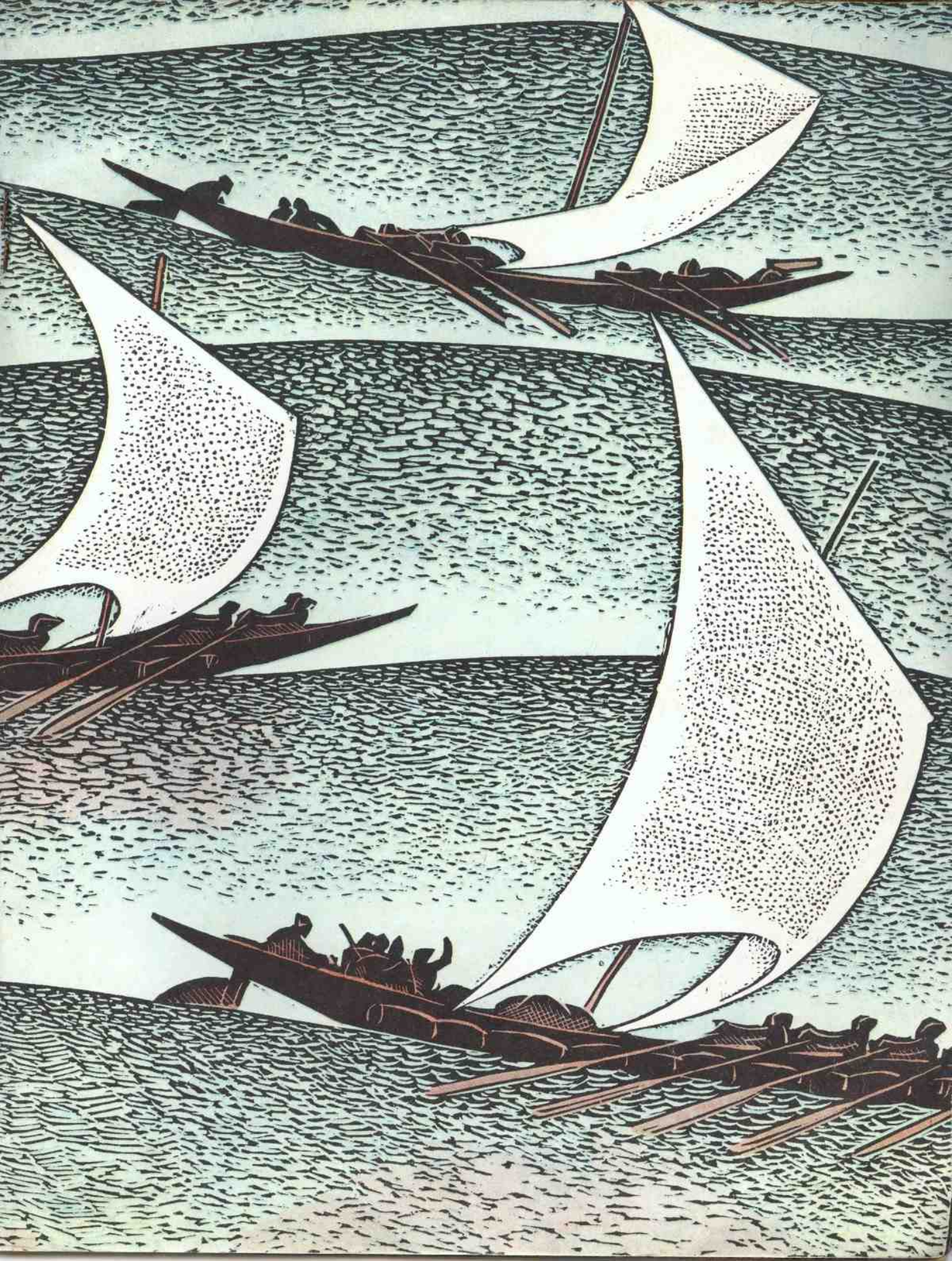
— Винесу я з глибини перлів, коралів, ясних самоцвітів за те, що вона рятувала мене: лежала я, бідна, на банці — хвилі сердиті закинули дуже далеко, пекло мене сонце, посмажило зябра, крутивсь надо мною мартин білоперий та хижий, і з ним моя смерть наближалась. Ся ж добра дитина взяла мене в руки, всміхнулась привітно і тихо пустила у море,— й я знов ожила.

— Я їй вивчу так плавати, пірнати, водити веселих танків, таких їй чудових казок розкажу,— промовила свинка морська,— за те, що вона, моя добра, годує мене, ділиться щиро зо мною харчами, не раз би вже й здохла, якби не вона.

— А я їй,— озвалась задумана птиця-бабич,— я їй скажу новину, та таку, якої ніхто ще не знає. Була я за морем далеко і чула: прибудуть сюди кораблі та галери, на тих кораблях та галерах люде чудні: завзяті, чубаті (їх звать козаками), нікого вони не бояться і мореві навіть старому дари не дарують, як інші купці-мореплавці, лиш веслами часто січуть-зневажають. І море сердите поклато свій гнів на чубатих, і доля лиха присудила усіх потопити, побити і скарб їх віддати камінням та банкам, та всім нам, морським челядинцям. Великої тайни ніхто ще не знає, лиш їй, милосердній, повинна я все розказати, за те, що вона і мене зрятувала: злочинець якийсь перебив мені стрілкою крила, і я помирала на хвилях зелених: ся ж дівчина мила впіймала мене, замовила кров і якогось там зіл-

ля приклала та все годувала-гляділа, аж поки загоїлись крила. За те розкажу їй сю тайну велику...

— Мовчи! — зашуміли, прокинувшись, хвилі.— Мовчи, не твоє-бо то діло: не сміє ніхто дізнатись про волю великого моря, не сміє ніхто сперечатися з грізним!

Кинулись хвилі до скелі-каміння, сердито бурчать поміж ними. Злякана свинка і рибка пірнули на дно, а птиця-бабич ізнялась, полетіла. Та пізно прокинулись хвилі: дівчина вчула, скочила раптом і кличе: «Вернися, птице-бабичу, вернися, усе розкажи до ладу, не треба ні перлів мені, ні коралів, ані казок чарівних, ні таночків, краще мені розкажи до ладу, щоб я знала, звідки чубатих отих виглядати, як безталанних з біди визволяти».

А море лютує, а море реве: «Мовчи, не питайся, дурненька дитино! Корись, не змагайся ти з морем,— тяжко-бо море карає!»

А дівчина дума: «Байдуже! Ревіть собі, хвилі зелені, чорнійте од злості казіться! А я не оддам на поталу людей тих відважних, я вирву із пельки у хижого моря своїх безталанних братів! Лиш батькові й слова не писну, бо він вже старенький, незмога йому вже боротись, а буде велика негода, я бачу».

І день догорів, і сонце пірнуло у море. Настала великая тиша. Лиш в темряві чути, як дід бубонить та збирається варту ночну одбувати. Дочка попрощалася з батьком, лягла у печері. А тільки старий заходився з вогнищем, вона зараз в човник стрибнула, усе зготувала, назброїлась — бурі чекає.

Ще море спокійне, а там щось далеко гуде: то спільничка моря — хмара грозова — йде, і моргає страшними очима, і темними крилами віє на дрібнії зорі, і гаснуть ті зорі од жаху. Ось вітер, її посланець, налетів, засвистав, хоче вогнище згасити. Та дід догадався, підкинув смоли,— розгорілось вогнище ще дужче. І вітер назад, засоромившись, плинув, і стало все тихо... Знову і ближче ревнула грозова хмара, і цілая зграя хижих вітрів закрутилась, завила, штовхнула під боки соннії хвилі. Хвилі безладно метнулись до скелі — скеля шпурнула на їх камінцями — хижо вони проковтнули гостинці і кинулись знову до скелі. А хмара находить, і грім гуркотить, і блис-

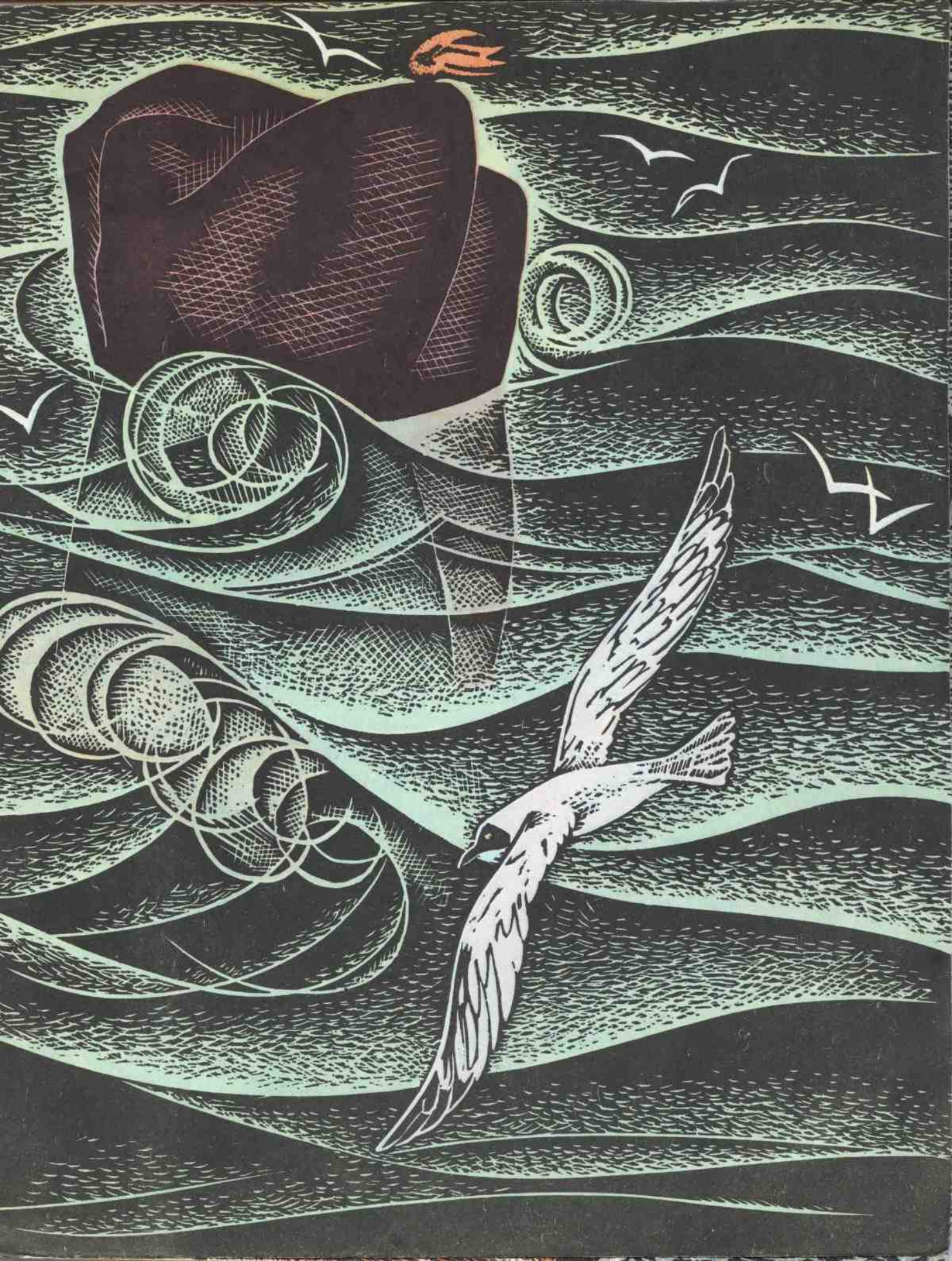

кавка хижо моргає, і буря жене-підганяє нещасні галери: щогли ламає, вітрила дере, купає у хвилях солоних. Та борються з морем відважні гребці, не подаються чубаті! І ось надігнало їх море, ось розгойдало страшенно і кинуло просто до скелі — і скеля завила, як хижа звірюка, побачивши ласую здобич! І око не встигло зморгнути — вщент всі галери побиті! Дівчина страху не знає, дівчина плава, керує човном, вихоплює сміливо втопників з моря і жваво на берег безпечний виносить. Вже їх чимало на березі стало, — ще більше їх гине у морі. А дівчина втоми не знає, дівчина й слухать не хоче, що море їй грізно гукає: «Гей, одступись, не змагайся зо мною! Здобич моя — не оддам я даремне! Геть, одступись, необачна! Доля страшна покарає тебе, — одступись-бо!»

Байдуже — дівка не слуха! Кинулася хвиля страшенна, утлого човника міцно вхопила, кинула геть аж за банку, розбила, неначе лушпайку. Дівчина плаче; плаче вона не од болю, плаче вона не од страху, не за човном вона плаче; жаль їй великий, що нічим вже їй рятувати безщасних: «Ні! таки спробую ще раз!» Миттю одежу зорвала з себе і кинулась просто у море. Не зглянулось гнівнее море: хижо коханку свою проглинуло. Та зглянулася праведна доля: смерті собі не знайшла жалібниця відважна: чайкою сірою з моря спурхнула і з гірким плачем полетіла над морем... А дід і не знав, що дочка поробляє, та ті козаки, що вона зрятувала, сказали йому. З горя, з розпуки, дід, як розводив вогнище, так в його і кинувся просто. Згибли і дід, і дочка, та згибли не зовсім: щоночі вогник на скелі блукає, а сірі чайки без ліку розплодились на скелі, літають над морем та плачуть-кигичуть лиш тільки зачують хижую бурю, звіщають пливців-мореходців та свідчать про давню давнину, про славную дівчину-чайку.

1104112

Проверено
1971 г.

14 коп.

Малюнки

Л. ПРИЗАНТА

ДЛЯ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Днепровая Чайка. ДЕВУШКА-ЧАЙКА
(На українском языке)

Редактор М. О. Жерносєкова. Художній редактор С. К. Артюшенко. Технічні редактори В. С. Крюков, В. І. Шибик. Коректор В. В. Богаєвський. Здано на виробництво 11/УП-1968 р. Підписано до друку 10.X.1968 р. Формат 84×108^{1/16}. Фіз. друк. арк. 1. Умовн. друк. арк. 1,68. Обл.-вид. арк. 1,91. Тираж 200 000. Зам. 505. Ціна 14 коп.

Видавництво «Веселка». Київ, Кірова, 34.

Київська фабрика кольорового друку Комітету по пресі при Раді Міністрів УРСР.
Київ, в.л. Довженка, 3.

7-6-1

70-68M